

Ideaal en werkelijkheid

Door [Errico Malatesta](#)

- Oorspronkelijke titel: Ideale e Realtà
- Verschenen: Pensiero e Volontà (Rome) 1, nr. 3, februari 1924
- Vertaling: Arthur IJzerman
- Bron: [inBeweging #7](#); vertaling 'Ideal and Reality' uit *The Method of Freedom - an Errico Malatesta Reader* p. 449

Ideaal en werkelijkheid

Laten we alle filosofische definities, de veeleisende, de verwarrende en onvolledige [...] overslaan. Het ideale betekent: Dat waar het verlangen naar uit gaat. Het werkelijke betekent: dat wat bestaat.

Ongelukkig zijn met wat er is en het vurige, voortdurende verlangen naar iets beters, het nastreven van meer vrijheid, meer invloed en meer schoonheid is een uitzonderlijke menselijke eigenschap. De mens die alles prima vindt; die ervan uitgaat dat alles wat er is bestaat zoals het hoort te zijn, vindt dat niets hoeft of kan veranderen en die zichzelf gemoedelijk, zonder gemurmel, zonder enige tegenwerping en zonder één opstandig gebaar, schikt in de omstandigheden die over haar/hem worden uitgestort, is niet menswaardig. Hij/zij is [...] een kasplantje, als je zoiets kunt zeggen zonder de planten te beledigen.

Van de andere kant kunnen mensen niet alles zijn of doen wat zij wensen. Ze worden beknot en gebonden, niet alleen door de brute kracht van de natuur, maar ook door de acties van elk ander mens, door de sociale solidariteit, die, of we dit nu leuk vinden of niet, elk mens verbindt met het lot van de gehele menselijke soort.

Dus; je moet streven naar wat je wenst, alles doen wat je kunt.

Iedereen die zich enkel aanpast aan van alles is armzalig, leidt niet meer dan een, zoals ik al zei, vegetatief bestaan. Anderzijds; iemand die meent alles wat zij wenst te kunnen doen zonder rekening te houden met de wensen van anderen, of de middelen die nodig zijn om een doel te bereiken, of de omstandigheden waarin zij zich bevindt, die jaagt niet meer na dan de wolken, voor altijd veroordeeld tot de slachtofferrol, zonder de zaak die zij zo waardevol vindt ook maar enigszins te benaderen.

De uitdaging waar wij anarchisten voor staan – het doel van deze publicatie is toch om zoveel mogelijk impact te hebben in de anarchistische beweging – de uitdaging voor ons anarchisten, wij die de anarchie niet als een mooie droom zien die we bij maanlicht moeten najagen, maar anarchie zien als een individuele en sociale manier van leven die het beste voor allen zal brengen... de uitdaging, zoals we al benadrukten, is om onze activiteiten zo vorm te geven, dat zij leiden tot het grootst bruikbare effect in de verschillende omstandigheden waarin de geschiedenis ons plaatst.

Het is niet goed om de werkelijkheid te negeren, maar als de werkelijkheid verderfelijker is dan moet ze bevochten worden, met alle middelen die diezelfde werkelijkheid ons heeft aangereikt. [...]

Bovendien; alle onderdrukking, alle armoede, alle haat en elke misdaad die een aanval, opdeling of vernedering van mensen inhoudt is ook een feit en onderdeel van de werkelijkheid.

Moeten we dit alles accepteren en daden uitstellen, omdat we onszelf op een bepaald moment in de geschiedenis aantreffen?

De menselijke vooruitgang is een voortdurende strijd tegen onwrikbare natuurwetten en sociale omstandigheden. Wij, die maximale vooruitgang willen zien - het grootst mogelijke geluk voor elk individueel menselijk wezen - worden van alle kanten belegerd door vijandige omstandigheden. We moeten die omstandigheden bestrijden. Maar voordat we ze kunnen bestrijden moeten we ze aanschouwen en ze leren kennen.

Als ze triomfantelijk wil verschijnen, of naar haar triomf op weg wil gaan, dan zal de anarchie gedacht moeten worden, niet als een helder aantrekkelijk baken van licht, maar als iets tastbaars. Dat er geen eeuwen hoeven te verstrijken om haar te realiseren, maar dat ze bereikt kan worden in een relatief korte tijd en zonder dat er wonderen voor nodig zijn.

Wij anarchisten geven veel aandacht aan het ideaal. We hebben kritieken ontwikkeld tegen elke leugenachtige moraal en elke sociale institutie die mensen onderdrukt en corrupteert. We schetsen met de welsprekendheid en poëzie die ieder van ons bezit; een harmonieuze samenleving geworteld in de vriendelijkheid en liefde waar iedereen naar smacht. We kunnen echter niet ontkennen dat we ons nog te weinig hebben ingespannen voor de methoden en de middelen waarmee we onze idealen tot werkelijkheid willen maken.

Eerder geloofden we - of gedroegen we ons als zodanig - dat alles wat er nodig was om onze idealen te realiseren een revolutie - of meer nog, een opstand - een omwenteling zou zijn, die alle materiële obstakels zou wegnemen en die alles dan op zijn plek zou laten vallen. We dachten dat het wegnemen van politieke autoriteit en het opheffen van de toe-eigening van de productiemiddelen, zaken die de verspreiding en realisatie van onze idealen in de weg staan, voldoende zou zijn om op een natuurlijke, spontane manier zonder voorafgaande planning onze idealen te realiseren. Onze reactie op voorzienbare moeilijkheden bestond uit abstracte formules en een optimisme dat haaks staat op de bekende en te voorziene feiten. Kortom, we losten de hele zaak op door te theoretiseren dat de mensen zouden willen wat wij willen en dat alles precies zo zou verlopen als wij dat voor ons zagen.

Zijn alle regeringen giftig? Welnu "we vernietigen ze allemaal en zorgen ervoor dat zich geen nieuwe kunnen vormen." Hoe dan? Met welke inzet? "Het volk of het proletariaat zal daarvoor zorgen." Maar wat als ze dat niet doen?

"Iedereen zal doen zoals hem goeddunkt." Maar wat als al deze individuen, die samen de massa uitmaken, het tegenovergestelde willen van wat wij willen, willen knielen voor een tiran, of zichzelf als gewillige instrumenten laten gebruiken en zo tegen ons worden ingezet?

Wat als de boeren weigeren om voedselvoorraden aan de steden te leveren? "De boeren zijn geen idioten en zij zullen voedsel naar de steden brengen in ruil voor industriële goederen... of in ruil voor de belofte van nog te fabriceren spullen."

En wat te doen met hen die weigeren te werken? "Arbeid geeft voldoening en niemand zal zichzelf dat genoeg onzeggen."

En wat als er criminelen zijn die het leven en de vrijheden van anderen bedreigen? "Er zullen geen criminelen meer zijn!"

Et cetera, et cetera, elke twijfel werd met blijde geruststellingen en ontkenningen beantwoord, alle slechte zaken zouden over zijn, het goede zou vanzelf komen.

Er zijn zelfs anarchisten geweest, die geladen met enthousiasme en een blik die over eeuwen van succesvol onderwijs en eugenetische programma's en "verbetering van de menselijke soort" in de toekomst staarden en durfden te voorspellen dat direct na de succesvolle opstand de mensheid volledig zou bestaan uit vriendelijke, intelligente, gezonde, sterke en aantrekkelijke personen!

De waarheid wil dat we altijd gevangen zitten in een vicieuze cirkel. Aan de ene kant hebben we steeds betoogt dat de massa geen morele emancipatie kan bereiken onder de huidige economische en politieke omstandigheden die onderdrukkend werken. Aan de andere kant hebben we aangenomen dat gebeurtenissen zich zouden ontwikkelen alsof de massa al volledig, of minstens voor het grootste deel bestaat uit bewuste, vooruitstrevende individuen, wakend over hun eigen vrijheid en vol respect voor de vrijheid van anderen. We hebben weliswaar beargumenteerd dat de anarchie, waarvan vrijheid de kern uitmaakt, niet met geweld opgedrongen kan worden, "omdat de tegenstrijdigheid dit verbiedt", maar we zijn er niet van doordrongen dat we te maken kunnen krijgen met anderen die ons willen overheersen.

Kortom we missen een praktisch programma, dat we de dag na de glorieuze omwenteling kunnen uitrollen. Een programma dat niet ieders vrijheid met voeten treedt, maar ons mogelijkheden biedt of in staat stelt om onze ideeën te implementeren en de massa naar onze zijde over te halen, door middel van voorbeelden en de beproefde en uitgeteste superioriteit van onze methoden.

Helaas heeft dat deel van het volk dat streeft naar emancipatie en het smeden van een nieuwe geschiedenis ons niet op die manier begrepen en voornamelijk autoriteit, onderdrukkend communisme omarmt of hybride syndicalisme[1] omarmt.

Wij anarchisten waren machteloos, toen de omstandigheden het meest in ons voordeel leken. Het is de hoogste tijd dat we een eind maken aan onze tekortkomingen en ons klaarmaken voor toekomstige kansen die overduidelijk onderweg zijn.

We roepen al onze vrienden op de taak op te pakken en een praktisch programma te ontwikkelen voor de onmiddellijke ontplooiing van een anarchistische samenleving.

Voetnoten

- [1] Syndicalisme: een oud woord voor vakbondsorganisatie

[organisatie](#), [vrijheid](#)

From:

<https://www.anarchisme.nl/> - **Anarchisme.nl**

Permanent link:

https://www.anarchisme.nl/namespace/ideaal_en_werkelijkheid

Last update: **15/07/20 15:12**